

De perfectie nabij

Allen & Heath's Xone:4D is al een tijdje op de markt. Onlangs is deze controller flink in prijs verlaagd. Daarmee valt hij in de prijsklasse van veel onlangs geïntroduceerde controllers. Hoe verhoudt de 4D zich ten opzichte van deze concurrentie?

INFO

- Prijs excl: € 1.299,-
- Distributie: TM Audio, 030 241 4070
- Internet: www.tmaudio.nl, www.allen-heath.com

door Ruud Lekkx > ruud@interface.nl

De 4D, zoals we 'm vanaf nu zullen noemen, is de opvolger van de legendarische 3D, een van de eerste analoge/digitale totaaloplossingen voor de digitale dj. Met z'n prijs van rond de € 2000,- was-ie altijd eigenlijk net wat te duur voor de gemiddelde thuis- en amateur-dj. Met z'n nieuwe straatprijs van rond de € 1.200,- is het nu een directe concurrent geworden van de Native Instruments S4 of de Traktorcontroller van Pioneer.

Knoppenfreak

In Interface 150 testten we de Allen & Heath Xone: DB4 (waarom toch die ondoordringelijke en op elkaar lijkende typenummers?). Toen concludeerden we al dat de ideale alles-in-een-controller beschikt over een goede control-surface, een uitgebreide geluidskaart met veel in- en outputs en een flexibele dj-mixer. "Duh", lijkt de 4D die naast me staat te zeggen: "Dat heb ik al jaren in de aanbieding, hoor!"

Ik moet zeggen: het aantal knoppen en faders op de 4D is inderdaad indrukwekkend. Allen & Heath's vaste knoppenleverancier moet de ontwerptekeningen handenwrijvend hebben ontvangen. Want per controller helft tellen we zestien drukknoppen, dertien draaiknoppen, vier faders en een jog wheel. Het filterdeel heeft er ook nog eens twaalf per kant, en dan is er nog een vierkanaals mixer met faders en eq in het midden. A&H meldt dat er 105 midimessages verstuurd kunnen worden, maar dan tellen ze ook de pedaal-

en gamecontroller-inputs mee. Maar toch: het is indrukwekkend.

Genoeg in huis

Laten we eerst eens kijken naar het mixerdeel. Dat is in principe een analoge dj-mixer die gebaseerd is op de Xone:92, een mixer die naast de Pioneers toch wel een standaard in clubland is geworden.

De mixer heeft vier volledige stereokanalen, waarbij je per kanaal kunt kiezen tussen een phono-input, een line-input of de geluidskaart. Alleen op kanaal 1-3 zitten trouwens phono preamps. Die kun je via een interne jumper ook nog naar line schakelen als je geen draaitafels gebruikt. Kijk, dat gaat ergens over! Je kunt de inputs weliswaar niet routen naar verschillende kanalen zoals bij de DB4, maar je kunt hier wel een hele berg apparatuur op kwijt.

De driebands eq is niet aan te passen zoals op sommige digitale mixers, maar waarom zou je? De Xone:92 klinkt perfect en dat doet de 4D ook. De eq's geven 6dB boost, en aan de cut-kant zijn het killswitches.

Per kanaal heb je twee fx-send/returns tot je beschikking, waarvan je de eerste pre/post-fader kunt schakelen. Die switches zijn wel erg klein en sowieso zijn ze gesitueerd in een wat onoverzichtelijk deel van de mixer, waar bijvoorbeeld ook de inputschakelaar zit. Dan bevinden zich aan beide kanten ook nog twee analoge filters met drie frequentiebanden, resonantie, een uitgebreide lfo, tapswitch voor het tempo en een Mild/Wild-knop die de intensiteit van het filter bepaalt. Die filters zijn heftig en het vergt wel enige oefening voor je ze echt optimaal kunt gebruiken.

Het mixerdeel zelf beschikt niet over effecten; die zitten in je dj-software. Wel heeft de mixer een bpm-counter met tapfunctie, die tegelijk midiclock-data uitstuurt om externe hardware te synchroniseren. Al met al een indrukwekkend geheel.

Controleervrijheid

Ook de ingebouwde geluidskaart maakt indruk. Je hebt maar liefst twintig kanalen tot je be-

schikking, oftewel: 8x analogo in en uit, 1x digitaal in en uit. De kaart is uiteraard 24-bits/96 kHz en werkt met low latency Core Audio en Asio drivers.

Het midicontrollerdeel is enorm uitgebreid. We noemden al de 105 midicontrols die je gelijktijdig kunt versturen via usb, maar er is ook een midi-output waar, naast de controllersectie, ook enkelen van de mixerfuncties midi uitsturen. De controller is dus ook prima te gebruiken om bijvoorbeeld synths mee te editen, als de controllernummers tenminste kloppen. De controller heeft ook een midi-input, waarmee je functies via een andere controller op afstand kunt bedienen. Je kunt dus als dj een klein controller-tje meenemen en lekker meedansen met je publiek, maar het is ook mogelijk om zo functies vanaf een synth te bedienen bij een combinatie van live-performance en dj-set. Ook de gamecontroller-connector is een leuke vondst: die kun je niet alleen als derde midipoort gebruiken via de aloude Soundblaster-kabel, maar het inputdeel maakt het ook mogelijk om een (analoge) joystick te gebruiken als midicontroller. Ook kun je via deze aansluiting een eigen customcontroller maken en aan-

sluiten. Er is daarnaast nog een input voor een voetschakelaar of expressiepedaal.

Praktijk

Mogelijkheden genoeg dus, maar hoe pakt dat uit in de praktijk? Allen & Heath noemt zelf Ableton Live en Traktor als voorbeelden van software om de 4D mee te combineren, en die hebben we dan ook in de praktijk gebruikt. Het werken met externe apparatuur zoals draaitafels en cd-spelers is eenvoudig en de mixer klinkt heel goed; ik had ook niet anders verwacht. Uiteraard is er een Traktor-mapping voor de controller, zodat je niet zelf aan de slag hoeft. Het enige waar ik even aan moest wennen is dat de lay-out niet overeenkomt met Traktor (wat bijvoorbeeld bij Pioneer of Native Instruments wel het geval is). Het gaat meer de richting op van Ableton Live, vooral het deel boven de jog wheels. Da's voor Live-gebruikers dan weer een voordeel.

Een groot deel van de knoppen en faders heeft dan ook geen beschrijving op de con-

troller zelf. Gelukkig is er ruimte voor plak-stripjes waar je zelf de functies opschrijft, want het zijn er zoveel dat je geheid een keertje mis grijpt. Gelukkig hebben ze dit zelf ook door: op de website kun je complete overlays downloaden voor Traktor en Ableton Live. Printen en klaar is Kees. Ook zijn er blanco overlays om zelf in te vullen.

Het jog wheel is het enige onderdeel dat echt voor verbetering vatbaar is. Beide wielen zijn niet alleen klein, maar ook nog eens niet aanraakgevoelig. Wel hebben ze drukknopjes onder vier hoeken, maar als je de Pioneer-jogs gewend bent, voelt het toch een beetje alsof je van een moderne auto overstapt op de benenwagen van Fred Flintstone. Er is op zich best mee te werken en zelfs scratchen gaat, maar qua uiterlijk en gebruiksgemak kunnen ze niet tippen aan de moderne jogs.

Allen & Heath's vaste knoppenleverancier moet de ontwerptekeningen handenwrijvend hebben ontvangen.

Daar is overigens een prima remedie voor: je kunt externe cd-spelers als jogcontrollers gebruiken, of de hele boel via tijdcode-cd's of -vinyl aansturen. Dan heb je die hele wietjes niet nodig. De machine is volledig Traktor-gecertificeerd.

Conclusie

Nee, dit is nog niet het perfecte dj-controller-workstation, maar het zit er wel héél dicht tegenaan. Andere jog wheels, en we zijn er. De Xone:4D biedt een enorme berg functies die allemaal erg goed zijn. Het zijn er zoveel dat we ze niet eens allemaal konden bespreken. Veel merken maken goede sier met hun "samenwerking met bekende dj's". Bij deze controller lijken daadwerkelijk veel mensen uit de praktijk betrokken te zijn geweest bij het ontwerp. Hij zit namelijk vol met slimme zaken die je juist alleen in de dagelijkse praktijk leert; die bedenken je niet vanachter een bureau.

Met z'n nieuwe lagere prijs veegt-ie een groot deel van de concurrenten volledig van de kaart: de analoge sound is voller, hij heeft meer in- en outputs, meer knoppen en faders. Gebruik je de jog wheels niet zo veel of werk je met tijdcodevinyl, dan heb je hier een echt beest van een controller aan waar je zo ongeveer je hele studio omheen kunt bouwen. Dat wordt nog moeilijker kiezen voor de digitale dj. ■

SPECIFICATIES

- Mixer**
- 4 multi-input stereo channels
 - schakelbare phono- of line-input
 - geluidskaart output routing-schakelaars per kanaal
 - 3-band total kill eq +/-6dB to off
 - 2 fx-sends met pre/post-selection
 - 2 stereo returns
 - toewijsbare lfo and editbare fader step-filterfunctie
 - hoofdtelefoonmonitor met mix/cue-control, 3,5mm en 1/4" xlr-mic-input met level en 2-bands eq
 - nieuw bpm-detection circuit
- USB 2.0 Soundcard**
- 24-bit/96kHz usb 2.0 (480Mb/s)
 - 10 in/10 out
 - geluidskaartinputs vanaf mic, FX2, FX1, main mix of kanalen 1-4
 - FX2 rca record output
- Controller**
- 227 toewijsbare midi messages
 - midicontrols met extra functies via shiftmode
 - 8x60mm linear faders
 - 16 rotary pots
 - 10 rotary encoders
 - 50 switches
 - 2 custom jog wheels met 4 micro switches
 - 8 illuminated push switches

HET OORDEEL

- + supercompleet
- + hoge kwaliteit
- + zeer goed klinkende mixer/geluidskaart
- jog wheels te weinig functies en te klein

